BOUTERBODE

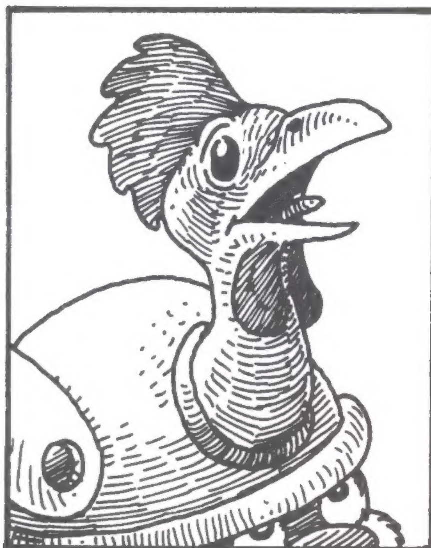

Nr. 27 ~ een uitgave van het Paulus Archief ~ juli 2006

DAAR KOMEN ER WEER TWEE!

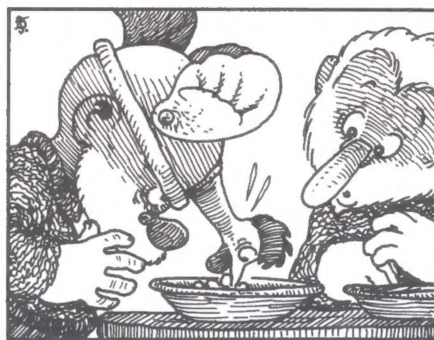
NIEUWE PAULUS-BOEKEN KOMEND NAJAAR LEVERBAAR

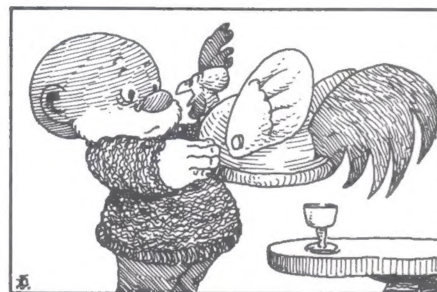
Over enige tijd, in september 2006, verschijnen er weer twee nieuwe boeken in de Paulus-reeks van Uitgeverij De Meulder. Deel 17 en 18 zijn getiteld *De kikkerbruid* en *De hanenhelm* en het zal u meteen duidelijk zijn waar ze over gaan.

In het eerste boekje is een grote rol weggelegd voor de kikker. En dan vooral voor zijn billetjes. Eucalypta lust er wel pap van, maar beseft terdege dat er aan zo'n klein groen diertje eigenlijk maar heel weinig bil zit. Dat vraag om veel heksencreativiteit en een nieuwe uitdaging voor haar hulpje Krakras. En dat leidt dan tot veel meer kikker, maar ook tot veel meer gekwaak en zelfs tot (bijna) een kikkerhuwelijk. Paulus verschijnt pompt met een prachtige hoge hoed op z'n bol.
Uiteindelijk komt alles weer op z'n pootjes terecht, waarbij niet de kikker maar de heks haar billen brandt en zij het is die uiteindelijk op de blaren moet zitten.

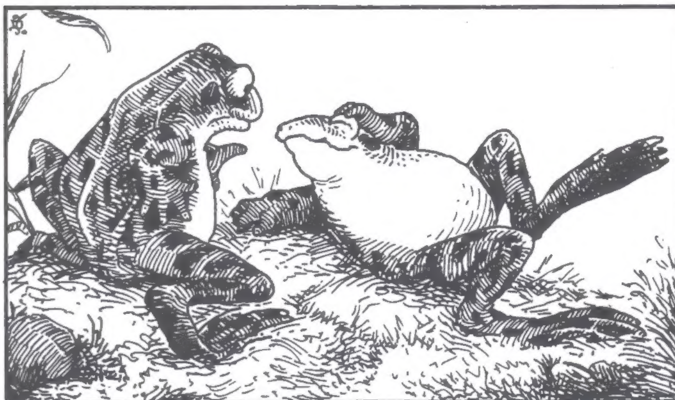
De hanenhelm
En alsof Eucalypta helemaal niets heeft geleerd, trekt ze in het daaropvolgende deeltje opnieuw ten strijde tegen alles wat vrij en blij is. Dit keer is Pieter de veldkabouter haar directe slachtoffer. Haar aanval wordt echter gepareerd door een derde kabouter die zich toevallig in het grote bos bevindt. Een nieuwkomer met de fraaie naam Elberic.
Elberic, de hoeder van de hanenhelm.
De hanenhelm blijkt een kruising te zijn tussen een kroon en een verdwijnmuts, maar de drager ervan kan wel eens heel kippig worden door de eigenzinnige haan die de helm kroont. Afijn, met veel geschreeuw en weinig veren, plus een heks die totaal de kluts kwijt raakt is ook dit weer een hilarische Dulieu-vertelling.
Beide verhalen verschenen zo'n twintig jaar geleden als stripverhaal in een groot aantal landelijke dagbladen. Ze maken deel uit van en reeks vertellingen die Dulieu in 1973 begon en die werd beëindigd toen hij in 1984 met Paulus stopte.

Hoewel de meeste van zijn boeken al vele keren zijn herdrukt, is het de eerste keer dat deze krantenverhalen in boekvorm verschijnen.

Veel dieren
De hanenhelm gaat voornamelijk over kippen, heksen en kabouters. En een haan natuurlijk! Maar in *De kikkerbruid* komen naast de vaste figuren als Eucalypta en Krakras, Oehoeboeroe, Salomo en Gregorius ook weer talloze 'echte' dieren voor. Uiteraard kan de kikkerliefhebber in dit boek z'n groene hart ophalen aan deze beestjes. Het is zeer aangenaam te zien hoe levendig en grappig Dulieu het diertje plaatje na plaatje in beeld brengt.
Daarnaast zien we ook zeer gedetailleerde tekeningen van andere dieren, ondermeer de koolmees en de spitsmuis. De beestjes zijn overduidelijk met liefde en een heel fijn pennetje getekend, zoals we de kunstenaar dat eerder zagen doen in bijvoorbeeld *Het driemanschap* (deel 14 uit de reeks).
En beseffende dat zo'n originele stripstrook van drie, soms vier plaatjes niet groter is dat 17 bij 5 centimeter, behoeft het geen betoog dat het vakmanschap er ook dit keer weer vanaf straalt.

OVERBRENGEN

Ons gezin is heel benieuwd wanneer de nieuwe delen uit de Paulus-reeks gaan verschijnen. Telkens als we nieuwe Paulusboeken ontvangen zijn het mijn kinderen die ze het eerst lezen en pas als zij ze uit hebben mag ik ze inzien. Ikzelf ben vroeger met Paulus opgegroeid en we hebben dat aan onze kinderen weten door te geven. Wat me opvalt is dat dit soort boeken tegenwoordig niet meer gemaakt worden. We zeggen wel eens dat het vroeger allemaal beter was, maar voor het werk van Dulieu geldt dat zeer zeker. Dat wordt tegenwoordig niet meer gemaakt en daarom zijn we zo blij met uw rode boekjes.
Mijn man en ik hebben een bedrijf met zo'n veertig busjes waarmee we dagelijks kinderen vervoeren. En ik heb gemerkt dat Paulus ook onder die kinderen nog leeft. Je vraag wel eens voorzichtig of ze nog oude boeken van de boskabouter hebben die ze misschien weg willen doen (voor onze eigen verzameling), maar als ze die al blijken te bezitten geven ze ze absoluut nooit weg.
Soms gaat er ook wel eens een Paulusboek in de bus van hand tot hand en dan bemerk je het enthousiasme bij deze kinderen voor dat oudere werk van Jean Dulieu.
Dat is prachtig om te zien.
Ik hoop dat u dit aan de auteur wilt overbrengen.

Pouline Heijnen
Uitgeest

MANNETJE of VROUWTJE

Hoi Ik ben Emma, ik ben 15 jaar en ik vind de Paulus boeken nog steeds leuk.
Ik kijk ook nog heel vaak oude Paulus filmpjes van de tv die we op een videoband hebben opgenomen, de originele dus.
Ik vroeg me af: Ooit in zo'n filmpje zei de ekster tegen Paulus: Krakras luisterde je net af, ze stond achter je deur.
Maar is Krakras dan een meisje? Krakras heeft zo'n laag zeurstemmetje en dat is niet echt meisjesachtig, of is Krakras onzijdig?
Dat was mijn vraag.

Emma Jansen
Weesp

Of Krakras vrouwelijk is? Jazeker! Ze begon haar leven in 1946 in de vijfde Paulus-krantenstripaflevering: "Maar Krakras was nog lang niet klaar met *haar* verhalen."
Krakras is een kraai, die in het grote bos al gauw gezelschap kreeg van de raaf Salomo. Toen Jean Dulieu in de gaten kreeg dat veel lezers een raaf en een kraai niet uit elkaar kunnen houden, besloot hij het onderscheid te vergroten. Dus liet hij Krakras, die veel met Eucalypta omging, een beetje rotzooien met de toverspullen van de heks. Het gevolg was dat de kraai al haar veren verloor en veranderde in het kale, hulpeloze wezentje dat ze nu is.
Zo onderscheidde ze zich qua uiterlijk voortaan duidelijk van de geleerde raaf, gelukkig zonder dat haar valse karakter daarbij verloren ging.
Dat van de stem van Krakras is weer een heel ander verhaal. Toen Dulieu een paar jaar met zijn strip bezig was, besloot hij om van zijn Paulus ook een poppenkastvoorstelling te maken (zie het boekje *'Een boskabouter op Terschelling'*). Hij ontwierp een groot aantal mooie poppenkastpoppen, die hij allemaal van een eigen stem voorzag. Soms 'leende' Dulieu daartoe een stem van iemand die hij kende en die hij makkelijk kon nabootsen. Maar het was erg moeilijk om in je eentje een hele reeks stemmetjes te doen die voldoende van elkaar verschilden. Een soortgelijk probleem als bij het tekenen van een raaf en een kraai.
De hoge stemmen, zoals het wat iele geluid van Paulus zelf, waren het moeilijkst. En had hij van tevoren geweten dat hij die stemmen na de poppenkastperiode nog zoveel jaren voor de radio zou doen, dan had hij destijds misschien wel een ander stemgeluid voor Paulus bedacht!
Bij de hoge stemmetjes van de vrouwtjesdieren was Dulieu al snel door zijn mogelijkheden heen. En zo bleef er voor Krakras alleen maar de mogelijkheid over om wat lager en meer zeurderig door z'n neus te spreken. Maar daarmee klinkt ze natuurlijk wel als de gluiperd die ze nou eenmaal is!

Paulus keek vrolijk. „Mooi zo, dus dat jagen is de eerste dagen van de baan. Maar die vos wordt wel erg brutaal, we zullen hem een poets bakken, waardoor hij de schrik beet krijgt. Ik zal er eens over denken." Maar Krakras was nog lang niet klaar met haar verhalen.

Alle brievenschrijvers kregen weer een Paulus-boekenlegger toegestuurd.

PAULUS TUSSEN DE APIES

Eind mei was het Paulus Archief weer present op de jaarlijkse kabouterdag van Kabouterland in het Drentse Exloo.
En zoals elke keer ontmoetten we daar ook weer een aantal van onze Bouterbode-abonnees.

In tegenstelling tot andere jaren waren de standhouders met hun bouterproducten en -activiteiten dit keer niet bij de ingang, maar in de tuin van het kinderpark gestationeerd, waar zich tot verwondering van velen een grote, ruimopgezette dierentuin bleek te bevinden. In dat prachtig aangelegd park voelde iedereen zich tussen de neusberen en dwergmarmotten prima op z'n plaats.
Zoals gebruikelijk gonsde het weer van de activiteiten in Kabouterland. De kinderen konden er terraria bouwen, insecten prepareren, tekenen en puzzelen. Het Paulus Archief was er aanwezig met haar boeken en ansichtkaarten, terwijl daarnaast een presentatie was voorbereid met fraaie beelden uit de rijke geschiedenis van de boskabouter. En tot onze verbazing waren zowel kinderen als volwassenen deze twee da gen niet van het beeldscherm weg te branden!
Het schuurtje waar Paulus tijdelijk bivakkeerbleek niet alleen een plek van herkenning voor kinderen, ouders en grootouders, maar trok tevens veel bezoekers met vragen over het leven van Jean Dulieu en de ontwikkeling van zijn werk. En dat was nou precies onze opzet, een leuke wisselwerking met het publiek over het onderwerp Paulus.

BOUTERBODE 27 - redactie: Maarten J. de Meulder - redactieadres: Dobbenwal 47, 9407 AD Assen / bouterbode@paulusarchief.nl - drukwerk: De Marge, Groningen - abonnement: € 6,50 voor bode 26 t/m 30 op Postbank 3945495 tnv Uitg. De Meulder te Assen - verantwoording alle Paulus-illustraties: © Jean Dulieu

UIT DE SCHATKAMER VAN HET PAULUS ARCHIEF (4)

Het woord schatkamer kom je eigenlijk alleen in sprookjes tegen; we hebben nog nooit iemand ontmoet die durfde toe te geven dat hij er een had gezien. En als er al iemand is die een schatkamer weet te vinden, dan zal hij wijselijk z'n mond houden. Zo blijft het immers een sprookje...

In het Paulus Archief bevindt zich een tijdschriftje, twaalf pagina's in omvang, getiteld *Onze kinderen*. Het is een Ouderblad van de Bond van Scholen voor Neutraal Bijzonder

Onderwijs in Nederland. Tot de medewerkers behoren Cor Bruijn, Prof. dr. R. Casimir en Mejuffr. Mien Labberton. Niet de eerste de besten dus, zoals ook D.L. Daalder als redacteur wordt genoemd. Het nummer dat het Paulus Archief bezit komt uit 1955 en verscheen ten tijde van de allereerste Nederlandse kinderboekenweek. Op de omslag staat geschreven:

Oh! give us once again the wishing-cap
Of Fortunatus, and the invisible coat
Of Jack the Giant-killer, Robin Hood,
And Sabra in the forest with St. George!
The child, whose love is here, at least, doth raep
One precious gain, that he forgets himself.

WORDSWORTH

Dit Engelse gedichtje moge als inleiding dienen van dit nummer, dat, in verband met de kinderboekenweek, uitsluitend spreekt over jeugdlectuur. Na een algemene inleiding vertelt de directrice van de Haagse kinderleeszaal iets over haar werk; dan spreken tien bekende auteurs, willekeurig uit het grote aantal gekozen, over hun oeuvre en tenslotte geeft een der redacteuren een beschouwing over het boek en de school. Een lijstje van pas verschenen kinderboeken besluit het geheel.

Binnen in het blad vinden we inderdaad een hele reeks leuke bijdragen van schrijvers als Cor Bruijn, C.E. Pothast-Gimberg, Leonard Roggeveen, H.Th. de Booy, C. Wilkeshuis, Klaas van der Geest en ook - verrassing - Jean Dulieu! We lezen...

ONZE KINDEREN

6e JAARGANG No. 2

OKT. 1955

OUDERBLAD van de Bond van Scholen voor Neutraal Bijzonder Onderwijs in Nederland

MEDEWERKERS: COR BRUIJN, PROF. DR. R. CASIMIR, L. VAN GELDER, F. C. HAALEBOS, C. KLIJN, MEJUFFR. MIEN LABBERTON, PROF. DR. M. J. LANGEVELD

Kinderboekenweek

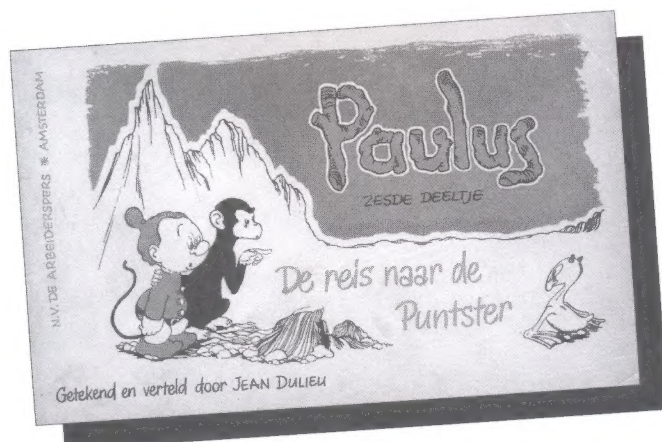
Oh! give us once again the wishing-cap
Of Fortunatus, and the invisible coat
Of Jack the Giant-killer, Robin Hood,
And Sabra in the forest with St. George!
The child, whose love is here, at least, doth raep
One precious gain, that he forgets himself.

WORDSWORTH

Dit Engelse gedichtje moge als inleiding dienen van dit nummer, dat, in verband met de kinderboekenweek, uitsluitend spreekt over jeugdlectuur. Na een algemene inleiding vertelt de directrice van de Haagse kinderleeszaal iets over haar werk; dan spreken tien bekende auteurs, willekeurig uit het grote aantal gekozen, over hun oeuvre en tenslotte geeft een der redacteuren een beschouwing over het boek en de school. Een lijstje van pas verschenen kinderboeken besluit het geheel.

In de hongerwinter, toen wij als mollen leefden bij een flakkerend oliepitje, kwam er onverwacht een kabouter uit mijn potlood. Hij zag er gezellig uit en zijn karakter kwam wonderwel overeen met dat van mijn grootvader. Ik voelde mij dan ook dadelijk vertrouwd met die kabouter, vluchtte uit de oorlogsellende hals over kop naar mijn kinderjaren en verschanste mij in het grote bos, waar dieren en kabouters een ongecompliceerd leventje leidden. Toen de bevrijding kwam, had ik een hele stapel tekeningen gemaakt, tezamen een merkwaardig overschot aan gelukkige uren. Het boskaboutertje Paulus was mij zo trouw gebleven in de meest kwalijke dagen van ons bestaan, dat ik niet meer van hem kon of wilde scheiden. De samenwerking duurt nu al tien jaar.
Tot dusver werden de avonturen van Paulus vastgelegd in vijf kinderboeken en 3000 strips. Paulus verloochent zijn afkomst niet. Hij gebruikt geen wapens, hij weet zelfs niet, dat er een atoombom bestaat en als hij al een keertje naar de maan reist, dan doet hij dat met toverschoentjes en niet met een modern raket. Natuurlijk ontbreekt de spanning niet in zijn leven. Zonder zwart-wit kan geen behoorlijk kinderverhaal bestaan. Het kwaad wordt gesymboliseerd door de heks Eucalypta. Het arme mens heeft een ondankbare taak, want hoewel ze zich uitput in sluwe plannetjes, krijgt ze voortdurend de kous op de kop. Mijn grootvader, pardon Paulus, is nogal opvliegend en van tijd tot tijd moet hij eens gezond kunnen uitrazen, anders versuikert hij.
Zo komt het dan, dat ik mij geassocieerd heb met een kabouter. Hij heeft mijn leven een heel andere richting gegeven. Ik was oorspronkelijk zelfs helemaal geen tekenaar, doch violist. De stap lijkt erg groot. Doch er is slechts een relatief tijdsverschil tussen het heden, van waaruit ik steeds teruggrijp naar de fantasiewereld van mijn kinderjaren en de vele uren, die ik als kleine jongen doorbracht met het voltrekken van papiertjes, dromend dat ik eens een tekenaar zou zijn. En dat vindt nóg een verklaring, want Paulus, pardon, ik bedoel mijn grootvader, was — tekenaar!

JEAN DULIEU

VEEL REACTIES OP 'EERSTE PAULUS -BOEKJES'

Het artikel over de allereerste uitgaven van Paulus de boskabouter in de vorige Bouterbode heeft nogal wat reacties opgeleverd. Een daarvan kwam van Fred Veerman uit Amstelveen, die - los van zijn informatie over de verschillende drukken en uitgaven die hij van deze boekjes bezit - opmerkte dat de doorlopende nummering zoals Jean Dulieu die oorspronkelijk in zijn strips heeft aangebracht in het zesde deeltje, 'De reis naar de Puntster' ontbreekt. Naar alle waarschijnlijkheid heeft De Arbeiderspers de nummering in deze boekuitgave strook voor strook verwijderd, om te voorkomen dat de lezer zou zien dat er een groot gat zat tussen de gepubliceerde afleveringen van deel vijf en deel zes.
In de volgende Bouterbode komen we uitgebreid op dit onderwerp terug. Tot die tijd vragen we u om ons te blijven schrijven en mailen met uw informatie over deze eerste Paulus-boekjes en over de inhoud van uw Paulus Omnibus. U kunt uw post zenden aan de bekende adressen: Dobbenwal 47, 9407 AD Assen of bouterbode@paulusarchief.nl

Sinterklaas in het grote bos

Och och, wat waren ze allemaal zenuwachtig in het grote bos! De dieren liepen met verhitte snuiten rond en gluurden achter alle boomstammen. Ooehoeboeroe had al zeven keer zijn snavel gepoetst en als hij niet poetste, zong hij met zijn diepe uilenstem: „Hoor wie klopt daar, dieren —" Paulus had Gregorius uit zijn winterslaap moeten wakker schudden en de dikke das liep al dommelend Kerstliedjes te neuriën. „Wees maar niet bang dat Sint Nicolaas ons vergeet!" had Paulus gezegd. De kleine dasjes, die nogal wat op hun geweten hadden, waren toen nóg banger geworden. Maar daar lachte Paulus om. „Wie is er nu bang voor Sint Nicolaas?" Toen zweeg Paulus opeens. Hij werd een beetje wit om zijn neusje en zijn knietjes knikten. „D— d— daar is ie!" fluisterde hij. Het was niet de eerste keer dat Paulus Sint Nicolaas ontmoette, maar al heb je hem nog zo vaak gezien, die eerste aanblik is toch altijd weer even indrukwekkend. Doch toen Zwarte Piet de zak open maakte en het eerste pakje voor Paulus bleek te zijn, was het kaboutertje alweer over zijn schrik heen en jubelde: „Lang leve Sint Nicolaas!"

